

การป้องกันเบ็ดเสร็จ
(TOTAL DEFENSE)

1. กล่าวโดยทั่วไป

ก. ทุกประเทศย่อมดำเนินนโยบายเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ หรือเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตนเองเอาไว้ เมื่อเป็นเช่นนี้ ผลประโยชน์ระหว่างชาติอาจขัดแย้งกันได้ และเมื่อรุนแรงจนถึงระดับที่ไม่สามารถควบคุมหรือผ่อนคลายกันได้ ก็อาจนำไปสู่การแก้ปัญหาด้วยวิธีรุนแรง เกิดการสู้รบหรือสงครามขึ้นได้ การขัดแย้งดังกล่าวจึงอาจมีระดับหรือลักษณะความรุนแรงต่างๆ กัน อาจเป็นการขัดแย้งหรือการพิพาททางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา หรือทางการทหาร ก็ได้ นับตั้งแต่ พ.ศ.2482 ซึ่งเริ่มสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน ไม่มีปรากฏว่ามีเวลาใดที่โลกมีสันติภาพ เพราะในห้วงเวลาดังกล่าวได้มีการต่อสู้ในลักษณะต่างๆ มากมาย เช่น สงครามการเมือง สงครามกึ่งเอกราช การก่อการร้าย¹ รวมทั้งสงครามอื่นๆ อีกมากมาย เช่น สงครามเกาหลี สงครามเวียดนาม สงครามฟอล์กแลนด์ สงครามในตะวันออกกลาง และสงครามอ่าวเปอร์เซีย เป็นต้น

ข. สงครามในความหมายที่แคบๆ นั้น ก็คือการต่อสู้ของกำลังทหารซึ่งเผชิญหน้ากัน แต่ในความหมายที่กว้างกว่า สงครามหมายถึงการสนธิและการผสมผสานกำลังอำนาจแห่งชาติทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา เทคโนโลยี และการทูตเอาไว้ด้วย เพื่อให้บรรลุความมุ่งประสงค์ทางการเมืองของชาติ (National political purpose) ของการทำสงครามครั้งนั้น การเผชิญหน้าและการขัดแย้งหรือการพิพาทอาจใช้หรือไม่ใช้กำลังทหารก็ได้ สำหรับกรณีการใช้กำลังทหารนั้น อาจแบ่งออกเป็น 3 ประเภทดังนี้

1) **สงครามทั่วไป** เป็นการขัดแย้งหรือการพิพาทด้วยอาวุธระหว่างชาติ ซึ่งคู่สงครามใช้ทรัพยากรของตนเองทั้งสิ้นเข้าต่อสู้ โดยอาจมีความอยู่รอดของชาติเป็นเดิมพัน

2) **สงครามจำกัด** เป็นการขัดแย้งหรือการพิพาทด้วยกำลังอาวุธ ระหว่างชาติ ซึ่งมีระดับความรุนแรงต่ำกว่าสงครามทั่วไป เป็นสงครามที่จำกัดวิธีการ (Means) และ/หรือ จุดหมายปลายทาง (Ends)

3) **การขัดแย้งที่มีระดับความรุนแรงต่ำ (Low Intensity Conflict)** เป็นการต่อสู้ทางการเมือง-การทหาร (Politico-Military) ที่มีขอบเขตจำกัดเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ (Objective) ทางด้านการเมือง สังคมจิตวิทยา หรือเศรษฐกิจ การพิพาทในระดับนี้มักจะยืดเยื้อและมีขอบเขตตั้งแต่การใช้วิธีการกดดันทางการทูต เศรษฐกิจ และจิตวิทยา ไปจนถึงการใช้การก่อการร้ายหรือการก่อความไม่สงบ²

ค. สงครามโดยหลักใหญ่แล้วเป็นการกระทำที่สืบเนื่องมาจากการเมือง เพื่อจุดหมายปลายทางในทางการเมือง ดังนั้นยุทธศาสตร์และข้อจำกัดของการทำสงคราม จึงขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ทางการเมืองเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นยุทธศาสตร์การป้องกันการขัดแย้ง ยุทธศาสตร์การควบคุมการขัดแย้ง หรือยุทธศาสตร์การยุติการขัดแย้งก็ตาม การขัดแย้งนั้นเป็นสิ่งไม่พึงปรารถนา ดังนั้นการป้องกันการขัดแย้งจึงเป็นสิ่งที่ดีที่สุด

¹ พล.อ.ทวีป สัทธานนท์, การระดมสรรพกำลัง, เอกสารประกอบการบรรยาย ณ วิทยาลัยการทัพบก, 22 กุมภาพันธ์ 2534, หน้า 1. (โรเนียว)

² Department of the Army] FM 100-1 : The Army, Auagust 1986, หน้า 8-9

ซึ่งถ้าหากป้องกันไม่ได้ก็ควบคุมการขัดแย้งให้มีขอบเขตที่แคบที่สุด และหากควบคุมไม่ได้ก็ต้องยุติการขัดแย้งให้เร็วที่สุด การป้องกันการขัดแย้งจะต้องผสมผสานกำลังอำนาจแห่งชาติทั้งสิ้น เพื่อให้ข้อยุติที่ยอมรับของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการขัดแย้งโดยไม่จำเป็นต้องใช้กำลังทหาร กำลังทหารถึงแม้จะมีศักยภาพในการป้องปรามก็ตาม แต่กำลังทหารนั้นจะต้องมีขนาด คุณภาพ และขีดความสามารถในการปฏิบัติการที่เพียงพอ รวมทั้งจะต้องให้คู่ต่อสู้เห็นว่าฝ่ายเรามีเจตจำนงของชาติที่มุ่งมั่นและแน่วแน่ต่อการใช้กำลังดังกล่าวอย่างจริงจัง³

ง. ในปัจจุบันถึงแม้จะกล่าวกันว่า การเผชิญหน้ากันด้วยสงครามเย็นจะสิ้นสุดลงแล้วก็ตาม แต่การแข่งขันกันในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมจิตวิทยา รวมทั้งทางด้านเทคโนโลยียังคงดำเนินต่อไป เพื่อให้บรรลุผลประโยชน์ของชาติของตน โลกได้เปลี่ยนจากการเผชิญหน้ากันด้วยกำลังทหารไปสู่การแย่งชิงผลประโยชน์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา และเมื่อผลประโยชน์ขัดแย้งกัน และไม่สามารถตกลงแบ่งสรรผลประโยชน์ที่ “ลงตัว” เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายได้ ก็อาจจะนำไปสู่ความขัดแย้งที่ใช้กำลังทางทหารมากขึ้นไปอีก ดังที่มัลเคียม เวลล์ ได้กล่าวไว้เมื่อ 200 ปี มาแล้วว่า “เราจะหนีการรบไม่ได้ ถ้าฝ่ายตรงข้ามเขาต้องการรบ” ดังเช่นประเทศรัสเซียได้เคยได้รับบทเรียนมาแล้ว ในกรณีสงครามกับญี่ปุ่น เพราะรัสเซียถือว่าหากตนไม่รบแล้วญี่ปุ่นคงไม่กล้ารบ ผลก็คือรัสเซียถูกโจมตีอย่างตั้งตัวไม่ติด หรือในการณ์ทางการเศรษฐกิจซึ่งเป็นต้นเหตุที่สำคัญของการรบในอดีตที่แสดงให้เห็นว่า เมื่อประเทศหนึ่ง มีผลิตผลเกินความต้องการ ก็จะทำให้เกิดการแข่งขันกันในการค้าขายในประเทศสูง ก็เกิดความต้องการในการส่งออก เกิดการแข่งขันกันในระดับชาติ ในขณะที่เดียวกันทุกชาติก็พยายามป้องกันไม่ให้สินค้าของชาติอื่นเข้ามาในประเทศของตน มีการตั้งด่านภาษี เกิดการต่อสู้กันทางการค้าขาย ในที่สุดก็อาจกลายเป็นการต่อสู้กันด้วยอาวุธโดยง่าย⁴ ซึ่งเงื่อนไขการต่อสู้ดังกล่าวนี้ยังคงเป็นจริงในปัจจุบัน

จ. การต่อสู้นั้นมีได้จำกัดเฉพาะการต่อสู้ด้วยกำลังอาวุธ แต่การต่อสู้อาจเป็นการต่อสู้ทางการเมือง เศรษฐกิจหรือสังคมจิตวิทยา ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว การต่อสู้อาจกระทำได้ 2 วิธี คือวิธีการตามแบบและไม่ตามแบบ การต่อสู้ด้วยวิธีไม่ตามแบบนั้น จะอาศัยเงื่อนไขที่เป็นจุดอ่อนของคู่ต่อสู้ทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมจิตวิทยาและการทหาร ไปขยายผลด้วยการบ่อนทำลายเพื่อบั่นทอนพลังอำนาจดังกล่าว ใช้การก่อการร้ายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเมือง ลัทธิศาสนาหรืออุดมการณ์ รวมทั้งให้เกิดการเคลื่อนไหวเพื่อก่อความไม่สงบด้วยการก่อความวุ่นวายของประชาชน ก่อการจลาจล และการใช้สงครามกองโจร การต่อสู้กับสงครามไม่ตามแบบดังกล่าวจะต้องใช้ได้ทั้งการพัฒนาและการป้องกันควบคู่กันไปในพื้นที่จะจัดเงื่อนไขที่เป็นจุดอ่อนในด้านต่างๆ ด้วยการสร้างความเจริญเติบโตของสถาบันที่สำคัญๆ ในการตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยส่วนรวมของประเทศ ทั้งทางการเมือง การทหาร เศรษฐกิจ และสังคม

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 9-10

⁴ จอมพล สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าจักรพงษ์ภูวนาถ กรมหลวงพิษณุโลกประชานาถ, “หัวข้อยุทธวิธีทั่วไป”, หลักการสงคราม, ที่ระลึกวันสถาปนา รร.สท.ทบ. ครบรอบ 83 ปี, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อุดมศึกษา, 3 เม.ย.35, หน้า (21).

จิตวิทยา และในขณะเดียวกันก็ต้องใช้มาตรการอย่างเต็มขนาดในการพิทักษ์และดำรงไว้ซึ่งความอิสระของสังคมของประเทศให้ปลอดภัยจากการบ่อนทำลาย ภาวะซึ่งไร้กฎหมาย และการก่อความไม่สงบ⁵

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและการป้องกันภายใน

ก. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและป้องกันภายใน เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ในการพัฒนาและการใช้พลังอำนาจแห่งชาติในการป้องกันการก่อความไม่สงบไม่ให้เกิดขึ้น แต่เมื่อป้องกันไม่ได้ก็จะใช้การปราบปรามการก่อความไม่สงบที่เกิดขึ้น โดยมีแนวความคิดดังนี้

1) จะต้องดำเนินการป้องกันและพัฒนาควบคู่กันไปเพื่อสร้างบรรยากาศที่ปลอดภัยในระดับที่เกื้อกูลต่อการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมจิตวิทยาในขณะเดียวกัน

2) จะต้องมุ่งให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน ในการขจัดเงื่อนไขความไม่พอใจของประชาชนในสภาพแวดล้อมต่างๆ ซึ่งเป็นสาเหตุที่สำคัญของการก่อความไม่สงบ เพื่อให้สามารถระดมสรรพกำลังจากประชาชนให้หันมาสนับสนุนฝ่ายรัฐบาลและเอาใจออกห่างจากฝ่ายตรงข้าม

3) จะต้องมุ่งให้เกิดผลกระทบต่อฝ่ายก่อความไม่สงบหรือฝ่ายตรงข้าม ด้วยการแยกขบวนการก่อความไม่สงบออกจากประชาชนรวมทั้งการปราบปรามกำลังทางยุทธวิธีของขบวนการก่อความไม่สงบ ด้วยการดำรงความกดดันต่อกำลังดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง⁶

ข. การพัฒนาและการป้องกันภายใน ประกอบด้วยพันธกิจสำคัญ 3 ประการได้แก่

1) การพัฒนาที่สมดุล (Balanced Development) ซึ่งเป็นความพยายามที่ใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายแห่งชาติด้วยการพัฒนาทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยาอย่างสมดุล การพัฒนาดังกล่าวจะต้องเปิดโอกาสให้บุคคลและกลุ่มบุคคลได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เพื่อปลดปล่อยความสับสนไม่เข้าใจที่มักจะเป็นผลพวงของการพัฒนาที่จะติดตามมา

2) การระดมสรรพกำลัง (Mobilization) ครอบคลุมกิจกรรมต่างๆ เพื่อปลุกเร้าและจัดระเบียบให้ประชาชนหันมาสนับสนุนรัฐบาลตามโครงการพัฒนาและป้องกันภายใน รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ ที่จะให้ความคุ้มครองประชาชนให้ปลอดภัยจากการกระทำของฝ่ายตรงข้าม

3) การทำลายองค์กรก่อความไม่สงบ (Neutralization) เป็นกิจกรรมทางกฎหมายที่ใช้ในการปราบปรามองค์กรก่อความไม่สงบ รวมทั้งการทำให้หยุดชงัก หรือแตกแยกรวมตัวกันไม่ติด⁷

3. โครงสร้างของสงครามสมัยใหม่

ก. สนามรบสมัยใหม่ นับวันจะทวีความสลับซับซ้อน และเคลื่อนไหวยุทธวิธีอย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น การต่อสู้จะดุเดือด รวดเร็วและใช้อาวุธสมัยใหม่ที่ทันสมัย และมีอำนาจการทำลายล้างสูง การต่อสู้จะไม่หยุดนิ่ง มีการใช้การดำเนินกลยุทธ์ทั้งทางภาคพื้นดินและทางอากาศ มีการใช้การสงครามนอกแบบ ลาดตระเวนฝ่า

⁵ รร.สธ.ทบ., นส. 100-20 : การป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ, ม.ค.29, หน้า 1-3

⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 5-5 - 5-5

⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 5-6

ตรวจและการค้นหาเป้าหมายเชิงรุก และใช้การสงครามอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งในเขตหน้าและในเขตหลัง พื้นที่การรบจะมีขอบเขตกว้างขวางมากยิ่งขึ้น การต่อสู้จะไม่ปรากฏแนวอย่างชัดเจนระหว่างเขตหน้ากับเขตหลัง⁸

ข. สงครามเป็นเรื่องระดับชาติ ซึ่งจะต้องมีการประสานกันอย่างสอดคล้องตั้งแต่ระดับผู้กำหนดนโยบายสูงสุด จนถึงระดับผู้ปฏิบัติพื้นฐาน การเตรียมการและการทำสงครามสามารถแบ่งออกเป็นกิจกรรมกว้างๆ ได้ 3 ระดับ คือ ระดับยุทธศาสตร์ (Strategic) ระดับปฏิบัติการ (Operational) และ ระดับยุทธวิธี (Tactic)

1) ระดับยุทธศาสตร์มุ่งเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเมืองของชาติ โดยยอมสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินแต่น้อยที่สุด ยุทธศาสตร์ทหารจะเป็นสิ่งกำหนดเงื่อนไขพื้นฐานของการปฏิบัติการในการทำสงครามหรือยับยั้งสงคราม

2) ระดับปฏิบัติการจะแปลงเป้าหมายทางการเมืองไปสู่การใช้กำลังทหารในการบรรลุเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ในเขตสงครามหรือยุทธบริเวณด้วยการปฏิบัติตามแผนการทัพ และแผนยุทธการขนาดใหญ่ ในระดับปฏิบัติการนี้จะผูกพันกับการตัดสินใจพื้นฐานว่า จะรบหรือไม่ เมื่อไร และที่ไหน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขีดความสามารถในการพิสูจน์ทราบศูนย์กลาง (Center of Gravity) ในการปฏิบัติการของข้าศึก

3) ระดับยุทธวิธี เป็นการใช้อำนาจกำลังรบที่มีอยู่ไปสู่ชัยชนะในการรบและการรบปะทะ⁹

ก. ศูนย์ศูนย์กลางเป็นหัวใจของการวางแผนสำหรับการปฏิบัติทั้งหมด ศูนย์ศูนย์กลางก่อให้เกิดความราบรื่นสอดคล้องและเป็นหลักในการปฏิบัติ หากศูนย์กลางเสียหายหรือถูกทำลายแล้ว ก็จะทำให้โครงสร้างของกำลังทั้งสิ้นหมดความสมดุล เป็นเหตุให้การปฏิบัติต้องล้มเหลวหรือต่อแหลมต่อการถูกทำลาย นอกจากนี้ศูนย์กลางยังหมายรวมถึงแหล่งกำลังหรือความสมดุลซึ่งเป็นคุณลักษณะ ความสามารถหรือพื้นที่ซึ่งทำให้ได้มาซึ่งความมีเสรีในการปฏิบัติ รวมทั้งกำลังรบที่มีตัวตนหรือความมีจิตใจรุกรบด้วย

1) ในระดับยุทธวิธี ศูนย์ศูนย์กลาง อาจได้แก่ ที่บังคับการหลักหรือภูมิประเทศสำคัญ

2) ในระดับปฏิบัติการ ศูนย์ศูนย์กลาง อาจได้แก่ กำลังข้าศึกที่รวมกำลังกันเป็นกลุ่มก้อน รอยต่อของเส้นแบ่งเขต ศูนย์การควบคุมและบังคับบัญชาที่สำคัญๆ ฐานส่งกำลังหรือเส้นหลักการคมนาคม

3) ในระดับยุทธศาสตร์ ศูนย์ศูนย์กลาง อาจได้แก่ แหล่งเศรษฐกิจที่สำคัญ ความสามารถในการขนส่งทางยุทธศาสตร์ พื้นที่ภายในประเทศที่มีความสำคัญยิ่ง ขวัญและกำลังใจ การสนับสนุนของประชาชน และทางการเมืองต่อการทำสงคราม¹⁰

4. พลังอำนาจทางทหาร

ก. พลังอำนาจทางทหาร ประกอบด้วยกำลังทางทหารพร้อมรบ (Mobilization Armed Forces) และ ศักย์สงคราม (War Potential)

⁸ US Army Command and General Staff College, FC 101-55 : Corps and Division Command and Control February 1985, หน้า 1-3 - 1-4

⁹ รร.สท.ทบ., นส.100-5 : การยุทธของกำลังกองทัพบกในสนาม, เอกสารแปลใช้เป็นแนวสอนเพื่อพลาง, ตุลาคม 2532, หน้า 2-1 - 2-3.

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า ข-1, ข-3

1) กำลังทหารพร้อมรบ หมายถึงกำลังทหารประจำการที่มีอยู่ในภาวะปกติของกองทัพ สมทบด้วยกำลังทหารที่จะถูกเรียกระดมเข้ามาโดยทันทีในระยะแรก เมื่อมีการระดมสรรพกำลังโดยที่ กำลังทหารดังกล่าวนี้ ผ่านการฝึกมาเป็นอย่างดี และได้รับจ่ายยุทธโศปกรณ์ครบตามอัตรา มีสิ่งอำนวยความสะดวก และการบริการทำเป็นต่อการเข้าทำการรบโดยทันที และต่อเนื่องในห้วงระยะเวลาหนึ่ง

2) ศักย์สงคราม หมายถึง พิสัยความสามารถของชาติในการเพิ่มกำลังทหาร และเพิ่มกำลังอำนาจในการรบในยามที่ต้องการ มิได้ประกอบด้วยศักยภาพทางทหารแต่อย่างใด แต่ประกอบด้วยองค์ประกอบอื่นที่สำคัญ ได้แก่กำลังอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา อีกด้วย¹¹

ข. การทำสงครามจำเป็นต้องมีทรัพยากรที่เหมาะสม การรวบรวมและสะสมทรัพยากรไว้ให้พร้อม และมีจำนวนเพียงพอที่จะทำสงครามได้ นับตั้งแต่เริ่มต้นจนจบตั้งแต่ในปัจจุบันนั้น เป็นการเปลี่ยนแปลงเกินเหตุ ดังนั้นจึงสมควรที่จะสะสมทรัพยากรที่จำเป็นไว้ส่วนหนึ่งให้พอเพียง ที่จะทำสงคราม หรือเผชิญกับภาวะฉุกเฉินในห้วงเวลาหนึ่งได้ และใช้ห้วงเวลาดังกล่าวนั้นระดมสรรพกำลังเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการผลิต ทั้งคน ยุทธโศปกรณ์ และบริการให้มีปริมาณที่พอเพียงแก่การที่จะสนองตอบความต้องการได้อย่างต่อเนื่องจนสิ้นสุดสงคราม หนทางปฏิบัติดังกล่าวนี้จำเป็นจะต้องมีฐานระดมสรรพกำลังที่เข้มแข็ง ซึ่งจะเอื้อต่อการทำให้กำลังกองทัพประจำการมีน้อยได้ในยามปกติ มีคุณค่าในการป้องปราม และเป็นกลไกก่อให้เกิดดุลอำนาจระหว่างชาติ¹²

5. การต่อสู้เบ็ดเสร็จของไทย

ก. นโยบายกองทัพสมัยใหม่ของไทยในปัจจุบัน ได้พิจารณาทั้งในระดับยุทธศาสตร์ ระดับปฏิบัติการ และระดับยุทธวิธี

1) ยุทธศาสตร์ทหารของชาติ น่าจะประกอบด้วยยุทธศาสตร์การป้องปราม

ยุทธศาสตร์การป้องกันร่วมกัน ยุทธศาสตร์การต่อสู้เบ็ดเสร็จ และยุทธศาสตร์การป้องกันร่วมกัน ทั้งนี้การใช้ยุทธศาสตร์ผสมผสานกันจะก่อให้เกิดการเสริมส่งหรือเพิ่มเติมซึ่งกันและกัน เช่นยุทธศาสตร์การป้องกันร่วมกันจะเสริมยุทธศาสตร์การป้องปรามหรือยุทธศาสตร์การต่อสู้เบ็ดเสร็จจะเสริมยุทธศาสตร์การป้องปรามและยุทธศาสตร์การป้องกันในเขตหน้า เป็นต้น

2) **ยุทธศาสตร์การป้องปราม** เป็นยุทธศาสตร์ที่ทำให้ข้าศึกต้องใคร่ครวญอย่างหนักกว่าจะคุ้มค่างับการเสี่ยงหรือไม่ ยุทธศาสตร์นี้พิจารณากำหนดจากที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ขีดความสามารถในการทำสงคราม และเจตจำนงของชาติที่มุ่งมั่นและแน่วแน่ในการใช้พลังอำนาจทางทหาร เพื่อรักษาผลประโยชน์และวัตถุประสงค์ของชาติ ซึ่งขีดความสามารถในการป้องปรามเป็นสิ่งพึงปรารถนา แต่ต้องใช้ทรัพยากรและงบประมาณสูงในการที่จะให้ได้มาและดำรงไว้ซึ่งขีดความสามารถดังกล่าว

3) **ยุทธศาสตร์การป้องกันร่วมกัน** เป็นยุทธศาสตร์ในการป้องกันประเทศร่วมกับพันธมิตร เช่น สหรัฐฯ อาเซียน เป็นต้น การช่วยเหลือจากพันธมิตรไม่จำเป็นต้องเป็นการช่วยเหลือทางทหารเสมอไป

¹¹ พล.อ.ทวีป ลัทธนานนท์, เรื่องเดิม, หน้า 2.

¹² เรื่องเดียวกัน, หน้า 3-5

แต่อาจหมายถึงการสนับสนุนในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ การสนับสนุนด้านเศรษฐกิจ การช่วยเหลือทางด้านยุทธโศปกรณ์ รวมทั้งการสนับสนุนด้านขวัญและกำลังใจเพื่อทำสงคราม

4) ยุทธศาสตร์การป้องกันในเขตหน้า เป็นยุทธศาสตร์ในการใช้กำลังเพื่อการป้องกันประเทศจากภัยคุกคามภายนอก โดยพยายามที่จะทำให้พื้นที่การรบอยู่ห่างจากหัวใจประเทศให้มากที่สุด หรือตามแนวชายแดน การใช้ยุทธศาสตร์นี้จะช่วยลดการสูญเสียพื้นที่ การสูญเสียทรัพยากร ขวัญกำลังใจ และทำให้มีเสถียรในการปฏิบัติ แต่การใช้ยุทธศาสตร์ดังกล่าว จำเป็นต้องมีการพัฒนากำลังกองทัพให้มีความเข้มแข็งเพียงพอที่จะดำเนินการรบแตกหักกับฝ่ายตรงข้ามในพื้นที่การรบตามแนวชายแดนให้ได้

5) ยุทธศาสตร์การต่อสู้เบ็ดเสร็จ เป็นการต่อสู้เพื่อป้องปราม ป้องกันหรือโต้ตอบการปฏิบัติของฝ่ายตรงข้าม โดยผนึกกำลังทุกประเภท คือ กำลังรบหลัก กำลังประจำถิ่น และกำลังประชาชน มาใช้ผสมผสานกันอย่างสอดคล้องมีประสิทธิภาพ เพื่อใช้ในทุกระดับของความขัดแย้ง ตลอดห้วงระยะเวลาและไม่จำกัดเวลา ด้วยการสนับสนุนทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยาและการทหาร สอดคล้องกับแผนพัฒนาชาติ¹³

ข. หลักนิยมการต่อสู้เบ็ดเสร็จของไทย

1) เมื่อพิจารณายุทธศาสตร์ทั้ง 4 ที่ได้กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่าแนวโน้มของไทยจะต้องพึ่งตนเองมากยิ่งขึ้นตามลำดับ การช่วยเหลือทางทหารโดยการใช้ยุทธศาสตร์การป้องกันร่วมกันจะลดบทบาทลง ดังนั้นยุทธศาสตร์การต่อสู้เบ็ดเสร็จจะมีบทบาทที่สำคัญ ถือเป็นหัวใจของยุทธศาสตร์ทหาร ยุทธศาสตร์การต่อสู้เบ็ดเสร็จจะส่งผลหรือเสริมยุทธศาสตร์การป้องปรามและยุทธศาสตร์การป้องกันในเขตหน้า ซึ่งจำเป็นต้องมีกองทัพที่เข้มแข็งและจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรและงบประมาณจำนวนมากเกินกว่าเศรษฐกิจของประเทศที่เอื้ออำนวยให้ได้ จึงอาจกล่าวได้ว่า การต่อสู้เบ็ดเสร็จสามารถชดเชยอำนาจกำลังรบที่น้อยกว่าความต้องการได้ หรืออาจกล่าวได้ว่า การต่อสู้เบ็ดเสร็จเป็นตัวคูณหรือขยายอำนาจกำลังรบก็ได้

2) นอกจากนี้ยุทธศาสตร์การต่อสู้เบ็ดเสร็จ ยังมีความเหมาะสมกับรูปแบบภัยคุกคามและสภาพภูมิศาสตร์ของประเทศ เพราะรวมระบบป้องกันทางยุทธศาสตร์ การป้องกันพื้นที่ และการป้องกันภายในให้เป็นระบบเดียวกันเป็นการป้องกันเบ็ดเสร็จ เพราะภัยคุกคามทั้งจากภายนอกและภายในประเทศย่อมมีการประสานกันไม่แยกกันอย่างแต่ก่อน

3) การต่อสู้เบ็ดเสร็จ เป็นระบบที่สามารถผสมผสานการพัฒนาประเทศให้เข้ากับการป้องกันประเทศ การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมจิตวิทยา จะต้องสอดคล้องและสนับสนุนซึ่งกันและกันกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ เช่น การพัฒนาตามแนวชายแดน ไม่ว่าจะเป็ถนน อ่างเก็บน้ำ เขื่อนชลประทาน การตั้งหมู่บ้านจะต้องมีผลในการป้องกันชายแดนด้วย และในขณะเดียวกันที่ตั้งทางทหารตามแนวชายแดนจะต้องมีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่ตามแนวชายแดนนั้นด้วย

4) กองทัพบกได้จัดทำ รส.100-4 หลักนิยมในการต่อสู้เบ็ดเสร็จขึ้นเมื่อ พ.ศ.2528 และได้จัดพิมพ์แจกจ่ายให้หน่วยต่างๆ ไปเมื่อ พ.ศ.2529 เพื่อเป็นแนวทางในการใช้กำลัง-รบหลัก กำลังประจำ

¹³ พล.อ.สุจินดา คราประยูร, “นโยบายกองทัพสมัยใหม่,” ที่ระลึกคล้ายวันสถาปนากรมยุทธการทหารบก, 1 เม.ย.34, หน้า 19-21.

ถิ่น และกำลังประชาชน ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดในภารกิจป้องกันประเทศจากการรุกรานภายนอกและภายในประเทศ หลักนิยมนี้อาจให้คำจำกัดความของการฝึกกำลังเพื่อการต่อสู้เบ็ดเสร็จไว้ว่า เป็น “การสนธิอำนาจกำลังรบทั้งปวงอันประกอบด้วย กำลังรบหลัก กำลังประจำถิ่น และกำลังประชาชนที่ได้จัดตั้งขึ้นในความควบคุมของ ทบ. เพื่อให้สามารถเอาชนะศัตรูของชาติทุกรูปแบบ”¹⁴

5) กองทัพบกได้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบการต่อสู้เบ็ดเสร็จขึ้นเมื่อ พ.ศ.2529 โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษา คณะทำงานยุทธศาสตร์การต่อสู้เบ็ดเสร็จ และคณะทำงานยุทธศาสตร์พัฒนา เพื่อกำหนดกรอบการพัฒนาระบบ และร่างแผนยุทธศาสตร์การต่อสู้เบ็ดเสร็จและยุทธศาสตร์พัฒนา ซึ่งต่อมาแผนยุทธศาสตร์พัฒนาได้รับการอนุมัติไปเมื่อ 19 มีนาคม 2530 และแผนยุทธศาสตร์การต่อสู้เบ็ดเสร็จได้รับการอนุมัติเมื่อ 25 มีนาคม 2530

¹⁴ กองทัพบก, รส.100-4 : หลักนิยมในการต่อสู้เบ็ดเสร็จ, 6 พ.ค.29, หน้า 1.

ระบบการต่อสู้เบ็ดเสร็จ

1. องค์ประกอบของระบบการต่อสู้เบ็ดเสร็จ

ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบหลัก คือ

- 1.1 ยุทธศาสตร์การต่อสู้เบ็ดเสร็จ
- 1.2 ยุทธศาสตร์พัฒนา

2. ยุทธศาสตร์การต่อสู้เบ็ดเสร็จ

ยุทธศาสตร์การต่อสู้เบ็ดเสร็จ คือ การสนธิศักยภาพของทรัพยากรทั้งหมดที่ได้รับการพัฒนาตามแผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาเข้าสู่อาเซียนภายใต้ความทุกรูปแบบให้ได้โดยไม่จำกัดเวลา เพื่อให้ระบบการต่อสู้เบ็ดเสร็จของประเทศรักษาความมั่นคงของชาติได้อย่างแท้จริง

ภัยคุกคามทางเศรษฐกิจ ประชาชนจะต้องมีความเข้าใจการต่อสู้เอาชนะภัยคุกคามใดๆ ก็ตามที่บ้านทอนต่อความมั่นคงของสถาบันทางเศรษฐกิจ กลุ่มเศรษฐกิจ โครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่คุกคามต่อการทำมาหากินของประชาชนส่วนใหญ่ เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วม ปัญหาการส่งออก การนำเข้าที่ไม่เป็นธรรม หรือการใดๆ ที่ทำให้ประชาชนหรือประเทศชาติตกเป็นทาสทางเศรษฐกิจ

ภัยคุกคามทางสังคม อาจจะมีภัยคุกคามได้ทั้งด้านการศึกษาตามแบบนิยมต่างชาติ ภัยคุกคาม จาก การแพร่กระจายทางวัฒนธรรมจากต่างชาติที่ทำให้เกิดความเสื่อมโทรมต่อวัฒนธรรมของชาติ ตลอดจนภัย คุกคามธรรมชาติต่างๆ รวมทั้งการแก้ปัญหาขัดแย้งเกี่ยวกับชุมชนแออัด ประชาชนจึงต้องได้รับการบริการ พื้นฐานทางสังคมอย่างเป็นธรรมและมีความภาคภูมิใจในระบบสังคมและวัฒนธรรมไทย

ภัยคุกคามทางการเมือง อิทธิพลของกลุ่มการเมืองที่ไม่หวังดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการ ปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ไม่ว่าจะกลุ่มการเมืองดังกล่าวจะเป็นคนไทยที่มี ความคิดแตกต่างไปเอง หรือได้รับการสนับสนุนจากภายนอกประเทศ หรือโดยการบีบบังคับจากรัฐบาล ต่างประเทศก็ตาม ย่อมเป็นภัยคุกคามต่อการเมืองของประเทศทั้งสิ้น ประชาชนควรต้องได้รับการศึกษาใน เรื่องการเมืองอย่างถูกต้องและแสวงหาความถูกต้องในการมีส่วนร่วมทางการเมือง รัฐบาลจำเป็นต้องวาง พื้นฐานระบบการเมือง และระบอบการปกครองให้เกื้อกูลต่อการพัฒนาประชาธิปไตย

ภัยคุกคามทางทหาร ต้องให้ทุกคนเข้าใจตรงกันว่าจะต้องดำเนินกลยุทธ์ให้เกิดความสมบูรณ์ ของบูรณ ภาพแห่งดินแดนทุกหนทุกแห่งของประเทศโดยทรัพยากรของไทยเองโดยไม่ถูกแทรกแซงจากภายนอก จึง ต้องวางระบบการต่อสู้ทางทหารเป็นเครือข่ายที่มีการ โยงใยทั่วประเทศ

3. ยุทธศาสตร์พัฒนา

เป็นการพัฒนาคนและพื้นที่ตามจุดที่เป็นชัยภูมิสำคัญตามแนวชายแดนรอบประเทศอันได้แก่ ช่องทาง สำคัญๆ และการพัฒนาอื่นๆ ที่เกื้อกูลต่อความมั่นคงด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการทหารของ ประเทศ งานสำคัญของยุทธศาสตร์พัฒนา คือ การพัฒนาคนและการพัฒนาพื้นที่ยุทธศาสตร์พัฒนา

เป้าหมายยุทธศาสตร์พัฒนา เป็นการพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จ เพื่อให้หมู่บ้านเป้าหมายในพื้นที่ ยุทธศาสตร์พัฒนา มีความมั่นคงในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา และการทหารให้สามารถ ด้านทานการรุกรานของศัตรูได้ในระดับหนึ่ง

โดยสรุปยุทธศาสตร์การต่อสู้เบ็ดเสร็จเป็นการ "ใช้" ทรัพยากรต่างๆ ที่ยุทธศาสตร์พัฒนา ดำเนินการให้แต่ละชั้นแต่ละส่วนมาสนธิกันที่ละเอียดละน้อยจนสมบูรณ์ เป็นระบบสามารถควบคุมบังคับบัญชา นำออกปฏิบัติการได้ทั้งในยามปกติ ยามมีภัยคุกคามและหลังจากภัยคุกคามสงบ ปัจจัยหลักในระบบ คือ กำลังต่างๆ ที่นำมาสนธิจะต้องมีความพอดีกันตั้งแต่ยามปกติ โดยเฉพาะการควบคุมในระดับท้องถิ่น จำเป็นที่จะต้องพิจารณาโครงสร้างการจัดหน่วยทหารที่ประจำอยู่กับจังหวัดและอำเภอใหม่ ให้สามารถดำเนินการพัฒนาและควบคุมได้ตั้งแต่ยามปกติ จำเป็นจะต้องพิจารณาแบ่งมอบภารกิจให้แก่กองพลรบหลัก และมณฑล/จังหวัดทหารบกใหม่ให้สามารถควบคุมพื้นที่ได้ตั้งแต่ยามปกติสืบเนื่องจนถึงยามมีภัยคุกคาม เพื่อให้กองพลรบสามารถทำการต่อสู้เอาชนะภัยคุกคามที่ได้รับมอบได้โดยไม่ต้องห่วงที่ตั้งปกติ

4. ระบบการต่อสู้เบ็ดเสร็จ

ระบบการต่อสู้เบ็ดเสร็จ คือ ระบบการต่อสู้เพื่อป้องกัน ป้อมกัน หรือตอบโต้ การปฏิบัติการของฝ่ายตรงข้าม โดยนำเอากำลังทุกประเภทมาใช้ผสมผสานกันอย่างมีแผน ให้เป็นประโยชน์เพื่อปฏิบัติการได้ทุกระดับความขัดแย้ง ตลอดช่วงเวลา และไม่จำกัดด้วยเวลา ด้วยการสนับสนุนทุกประเภททั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการทหาร สอดคล้องกับแผนการพัฒนชาติ

ในการป้องกันประเทศจากการรุกรานของข้าศึก ซึ่งมีกำลังรบหลักเหนือกว่า จำเป็นอย่างยิ่งที่ฝ่ายเราจะต้องฝึกทรัพยากรทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นคน เครื่องมือ ขวัญ กำลังใจ และอื่นๆ ซึ่งจะทำให้เกิดอำนาจกำลังรบสูงสุดที่จะใช้ในการป้องกันประเทศ การดำเนินการดังกล่าวจะต้องกระทำเป็นระดับๆ โดยเริ่มตั้งแต่ระดับชาติ ระดับ กท./บก.ทหารสูงสุด ระดับ ทบ. และต่ำกว่า การแบ่งมอบความรับผิดชอบในแต่ละระดับควรได้กำหนดให้แน่นอนและมีความสอดคล้องกันโดยตลอด และในการฝึกกำลังต่อสู้เบ็ดเสร็จเพื่อการป้องกันประเทศ ปัจจัยพิจารณาสำคัญในการดำเนินการก็คือ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสามารถใช้ระบบการต่อสู้เบ็ดเสร็จได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งในห้วงระยะเวลาก่อน ระหว่าง และหลังการรุกรานของข้าศึก นอกจากนั้นจะต้องมีการประกันได้ว่า ระบบการต่อสู้เบ็ดเสร็จที่พัฒนาขึ้น ได้พิจารณาใช้ทรัพยากรทุกชนิดให้เกิดประโยชน์เพื่อการป้องกันประเทศ ในขณะที่เดียวกันก็ครอบคลุมถึงวิธีการต่อสู้ทุกชนิดที่สามารถใช้ได้

5. ขั้นตอนการปฏิบัติการต่อสู้เบ็ดเสร็จ

การปฏิบัติการต่อสู้เบ็ดเสร็จ จะต้องดำเนินการทั้งในยามปกติ ยามมีภัยคุกคาม และภายหลังเมื่อต่อสู้เอาชนะภัยคุกคามได้แล้วต้องฟื้นฟูจัดระเบียบใหม่ จึงมีการปฏิบัติแตกต่างกันไป

5.1 **ขั้นที่ 1 ยามปกติ** ในยามปกติ คือการพัฒนา เพื่อเตรียมการและต่อสู้ (ในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง) กำลังทุกประเภทจะต้องดำเนินงานในหน้าที่และมีส่วนร่วมเพื่อส่วนรวมตามลำดับการใช้กำลัง คือ กำลังประชาชน กำลังประจำถิ่น และกำลังทหารหลัก แล้วแต่ระดับความยากง่ายของงาน

5.1.1 การพัฒนา เพื่อให้เกิดความมั่นคง ตามลำดับคือ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการทหาร (ในเมืองอาจสนใจเฉพาะเรื่อง) โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่องให้เกิดเป็นระเบียบปฏิบัติประจำ

5.1.2 การฝึกศึกษา กำลังทุกประเภท และเยาวชน ต้องได้รับการฝึกศึกษาอย่างเหมาะสม และสอดคล้องต้องกันอย่างเป็นระบบตลอดทั่วทั้งประเทศอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ให้ครอบคลุมการพัฒนาทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและการทหาร

5.1.3 การต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจน และความถูกต้องชอบธรรม (เสมอภาค/ Equity - เท่าเทียม/Equality - ความเป็นธรรมในสังคม/Social Justice) ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

5.1.4 การเตรียมการต่อสู้ภัยคุกคามต่อความมั่นคงของชาติทุกด้าน และเน้นหนักการต่อสู้เอาชนะภัยคุกคามธรรมชาติ และการสู้รบเมื่อเกิดความไม่สงบทั้งจากภายในและภายนอก

5.2 **ขั้นที่ 2 ยามมีภัยคุกคาม** ภัยคุกคามมีระดับความรุนแรงต่างกัน จึงต้องเตรียมใช้กำลังต่อสู้เพื่อเอาชนะต่างกัน เช่นภัยคุกคามด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง คงใช้กำลังตามลำดับคือ กำลังประชาชน กำลังประจำถิ่น และกำลังทหารหลัก ถ้าเป็นภัยธรรมชาติ ต้องใช้กำลังประจำถิ่น กำลังรบหลัก และกำลังประชาชน แต่ถ้าเป็นภัยคุกคามทางการทหารต้องใช้กำลังทหารหลัก กำลังประจำถิ่น และ กำลังประชาชนอย่างพร้อมสรรพ การใช้กำลังในระดับภัยคุกคามต่างๆ จะต้องมีการทำแผนใช้อย่างรอบคอบ และอ่อนตัวได้ตามคำสั่งของหน่วยเหนือ ทุกคนต้องเข้าใจว่าความอยู่รอดปลอดภัยของประเทศชาติ หรือส่วนรวมคือที่มาของความสงบสุขของปวงชนชาวไทย และที่สำคัญจะต้องไม่ลืมการพิทักษ์พื้นที่เขตหลัง

5.3 **ขั้นที่ 3 การฟื้นฟูและจัดระเบียบใหม่** ภายหลังจากเอาชนะภัยคุกคามได้แล้ว ย่อมมีการสูญเสียเป็นเรื่องธรรมดาทั้งกำลังประชาชน กำลังประจำถิ่น และกำลังรบหลัก ทุกคนต้องเข้าใจว่า กำลังรบหลักยังต้องมีการกิจสำคัญเพื่อความคงอยู่ของประเทศชาติโดยส่วนรวม จึงต้องรีบฟื้นฟูและจัดระเบียบใหม่ ของตัวเองให้พร้อมเผชิญกับภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้นใหม่ได้ ดังนั้นการฟื้นฟูและจัดระเบียบใหม่ โดยทั่วไปจึงใช้กำลังตามลำดับความเร่งด่วน ดังนี้คือ กำลังประจำถิ่น กำลังประชาชน และกำลังรบหลัก

6. แนวความคิดในการปฏิบัติ

6.1 แนวความคิดหลักในการปรับปรุงและพัฒนาระบบการต่อสู้เบ็ดเสร็จ คือการจัดเตรียมกองกำลังต่อสู้เบ็ดเสร็จอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการใช้กำลังเมื่อมีภัยคุกคามต่อความมั่นคงของประเทศ โดยดำเนินการดังนี้-

6.1.1 กำลังรบหลัก กำลังประจำถิ่น พร้อมด้วยส่วนราชการของรัฐ และภาคเอกชนร่วมมือกันใช้ยุทธศาสตร์พัฒนา เข้าไปพัฒนาหมู่บ้านเป้าหมายในพื้นที่ยุทธศาสตร์พัฒนาที่ได้กำหนดความเร่งด่วนไว้ อย่างสอดคล้องกับแผนป้องกันประเทศ โดยมีมุ่งหมายในการยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น อันจะเป็นผลให้เกิดความรัก และหวงแหนแผ่นดิน มีความสามัคคี และเสียดสละ อาสาสมัครเข้าป้องกันประเทศ

6.1.2 จัดตั้งมวลชนในหมู่บ้านยุทธศาสตร์พัฒนา และให้ความรู้ในทุกด้านคือ การเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยาและการทหาร

6.1.3 กำลังรบหลักและกำลังประจำถิ่น เป็นหน่วยหลักดำเนินการฝึกอบรมกำลังประชาชน เพื่อพัฒนาขีดความสามารถตามหน้าที่ที่กำหนด รวมทั้งซักซ้อมการปฏิบัติร่วมกันของกองกำลังต่อสู้เบ็ดเสร็จ ทั้ง 3 ส่วน

6.1.4 การใช้กองกำลังต่อสู้เบ็ดเสร็จที่ได้พัฒนาไว้ในการป้องกันราชอาณาจักร ให้เป็นไปตามแผนป้องกันประเทศ แผนการต่อสู้เพื่อเอาชนะคอมมิวนิสต์หรือแผนยุทธการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งนี้ทุกแผน จะต้องปรับปรุงให้ทันสมัยตามระยะเวลาอยู่เสมอ

6.2 เนื่องจากระบบการต่อสู้เบ็ดเสร็จนี้ เป็นการสนธิขีดความสามารถในการสู้รบของกำลังต่างๆ ที่มีการจัด มาตรฐานการฝึก ยุทธวิธีที่แตกต่างกัน ดังนั้น ประสิทธิภาพของระบบการต่อสู้เบ็ดเสร็จนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อใช้ในการป้องกันประเทศ จึงขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ คือ

6.2.1 การแบ่งมอบหน้าที่ของกำลังแต่ละส่วนอย่างแน่ชัดโดยกำหนดภารกิจที่ จะต้องปฏิบัติ ที่แน่นอนตั้งแต่ก่อนที่จะเกิดการรุกราน และเมื่อมีการรุกรานของข้าศึกเกิดขึ้นแล้ว

6.2.2 การควบคุมบังคับบัญชากำลังต่างๆ ในระบบการต่อสู้เบ็ดเสร็จอย่างมีเอกภาพ โดยกำหนดหรือจัดตั้งหน่วย ซึ่งมีหน้าที่ในการควบคุมบังคับบัญชาที่แน่ชัดในแต่ละระดับ ตั้งแต่ในระดับ ทบ. ระดับ ทภ. และระดับที่ต่ำกว่า

6.2.3 การพัฒนาขีดความสามารถของกำลังแต่ละส่วนในระบบการต่อสู้เบ็ดเสร็จให้สามารถปฏิบัติตามบทบาทที่ได้รับมอบหมายได้อย่างสอดคล้องและสนับสนุนซึ่งกันและกัน

6.2.4 การพัฒนาขวัญและกำลังใจในการสู้รบของกำลังแต่ละส่วนให้ฮึกเหิม พร้อมทั้งจะเสียดสละเพื่อป้องกันประเทศชาติให้รอดพ้นจากการรุกรานของข้าศึก

6.3 ภารกิจหลักที่รวมอยู่ในระบบการต่อสู้แบบเบ็ดเสร็จมี 3 ส่วนคือ

6.3.1 ภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการทำสงครามนอกแบบในพื้นที่อิทธิพลของข้าศึก เพื่อลดขีดความสามารถในการรบของข้าศึก

6.3.2 ภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการรบป้องกันในพื้นที่ตั้งรับหน้า ทั้งนี้รวมทั้งการรบตามแบบ และการรบแบบกองโจร

6.3.3 ภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการระวังป้องกันพื้นที่เขตหลัง โดยใช้มาตรการทั้งปวงที่จำเป็นเพื่อการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่เขตหลัง ซึ่งเป็นปมคมนาคม สถานที่ส่งกำลังบำรุง ฯลฯ

6.4 การแบ่งมอบภารกิจ

ในการป้องกันประเทศ แนวทางหลักในการกำหนดความรับผิดชอบสำหรับกำลังส่วนต่างๆ ในระบบการต่อสู้แบบเบ็ดเสร็จเป็นไปดังนี้.-

6.4.1 กำลังรบหลักรับผิดชอบภารกิจหน้าที่หลักที่ ทบ. จะมอบหมายให้

6.4.2 กำลังประจำถิ่นและกำลังประชาชนที่ได้จัดตั้งขึ้น รับผิดชอบเป็นพื้นที่ในภารกิจที่เหมาะสมกับขีดความสามารถ และสอดคล้อง/สนับสนุนกับภารกิจของกำลังรบหลัก

พื้นที่ซึ่งมอบเป็นความรับผิดชอบของกำลังประจำถิ่นและกำลังประชาชน คือพื้นที่ที่กำลังเหล่านี้ตั้งอยู่ การแบ่งพื้นที่เพื่อการต่อสู้เบ็ดเสร็จและการควบคุมบังคับบัญชาคือพื้นที่ของ มทบ./จทบ. ซึ่ง

รับผิดชอบหลักในการต่อสู้เพื่อเอาชนะ คม. และการควบคุมการปฏิบัติสงครามกองโจร การระวังป้องกันพื้นที่เขตหลัง และการประสานกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนในการควบคุมความเสียหายเป็นพื้นที่

7. กองกำลังต่อสู้เบ็ดเสร็จ

ภารกิจสำคัญตามแผนยุทธศาสตร์การต่อสู้เบ็ดเสร็จ คือการเตรียมกำลังและการพัฒนากำลังประเภทต่างๆ การกำหนดหน้าที่ของกำลังแต่ละประเภท การจัดช่วงชั้นการบังคับบัญชา และการใช้ กำลังเพื่อการต่อสู้เบ็ดเสร็จ ทั้งในยามปกติและยามที่มีภัยคุกคาม

กำลังสำคัญในระบบการต่อสู้เบ็ดเสร็จจึงประกอบด้วย 3 ส่วน คือ กำลังรบหลัก กำลัง ประจำถิ่น และกำลังประชาชน

7.1 **กำลังรบหลัก** ได้แก่กำลังรบที่ประกอบขึ้นด้วยกำลังทหารประจำการและกำลังพลสำรอง ที่บรรจุในหน่วยทหารประจำการซึ่งเป็นหน่วยรองของกรม และกองพลรบ

7.2 **กำลังประจำถิ่น** หมายถึง หน่วยทหารประจำการบางหน่วยที่เป็นหน่วยรองของมณฑลทหารบกหรือจังหวัดทหารบก รวมถึงสัสดี และกำลังที่หน่วยราชการอื่นๆ จัดตั้งขึ้นและอยู่ในความควบคุมทางยุทธการหรือมอบให้ขึ้นการบังคับบัญชาต่อกองทัพบก กำลังประจำถิ่นจึงได้แก่ กองร้อยหรือกองพันหรือกรมของมณฑลหรือจังหวัดทหารบก อาสาสมัครทหารพราน ตำรวจตระเวนชายแดน ตำรวจภูธรหน่วยปฏิบัติการพิเศษ กองร้อยอาสาสมัครที่ตั้งโดยฝ่ายปกครอง และกำลังกึ่งทหารอื่นๆ

7.3 **กำลังประชาชน** ได้แก่ กลุ่มประชาชนที่ได้รับการฝึกอบรมและจัดตั้งขึ้นให้มีหน้าที่เด่นชัด เช่น กลุ่มสนับสนุนการปฏิบัติของทางทหาร กลุ่มสนับสนุนการปฏิบัติของตำรวจ กลุ่มสนับสนุนการปฏิบัติการของข้าราชการพลเรือน กลุ่มการผลิต กลุ่มพัฒนายามปกติ กลุ่มรักษาความสงบภายในหมู่บ้าน กลุ่มป้องกันหมู่บ้าน ฯลฯ

8. การจัดพื้นที่เพื่อการต่อสู้เบ็ดเสร็จ

เพื่อให้เกื้อกูลต่อการกำหนดงานหลักตามแนวความคิดในการจัดระบบการป้องกันประเทศจึงจัดพื้นที่ของประเทศเพื่อการต่อสู้เบ็ดเสร็จ (ภาพที่ 1) ออกเป็น 3 พื้นที่หลัก คือ พื้นที่นอกประเทศ/พื้นที่อิทธิพลของข้าศึก, พื้นที่การรบ และ พื้นที่เขตหลัง

8.1 **พื้นที่นอกประเทศ/พื้นที่อิทธิพลข้าศึก** คือ พื้นที่ซึ่งข้าศึกยึดครองด้วยกำลัง ซึ่งในยามปกติพื้นที่นี้จะเริ่มตั้งแต่แนวชายแดนที่นานาชาติยอมรับออกไป แต่ในยามที่มีภัยคุกคาม อาจกำหนดให้เลยแนวชายแดนที่นานาชาติยอมรับเข้าไปในดินแดนฝ่ายตรงข้ามเพื่อให้เกื้อกูลต่อการป้องกัน เช่น ขดเขยความเสียหายในแง่ห้องภูมิประเทศทางลึกหรือเพื่อยึดแนวภูมิประเทศสำคัญ แต่จะต้องไม่ไกลเกินไปจนฝ่ายเราไม่สามารถควบคุมได้หรือง่ายต่อการถูกตัดขาด แนวนี้เรียกว่าแนวจำกัดการรุก และในทางตรงกันข้ามเมื่อเกิดภัยคุกคามพื้นที่นี้อาจหมายรวมถึงพื้นที่ในประเทศบางส่วนที่ถูกฝ่ายตรงข้ามยึดครองก็ได้

8.2 **พื้นที่การรบ** คือพื้นที่ซึ่งคาดว่าจะใช้ในการปฏิบัติการต่อสู้กับภัยคุกคาม โดยกำหนดตั้งแต่แนวจำกัดการรุก เข้ามาในประเทศจนถึงแนวเส้นเขตหลัง

8.3 **พื้นที่เขตหลัง** คือพื้นที่หลังแนวเส้นเขตหลังรวมกับพื้นที่ประเทศที่เหลือทั้งหมด

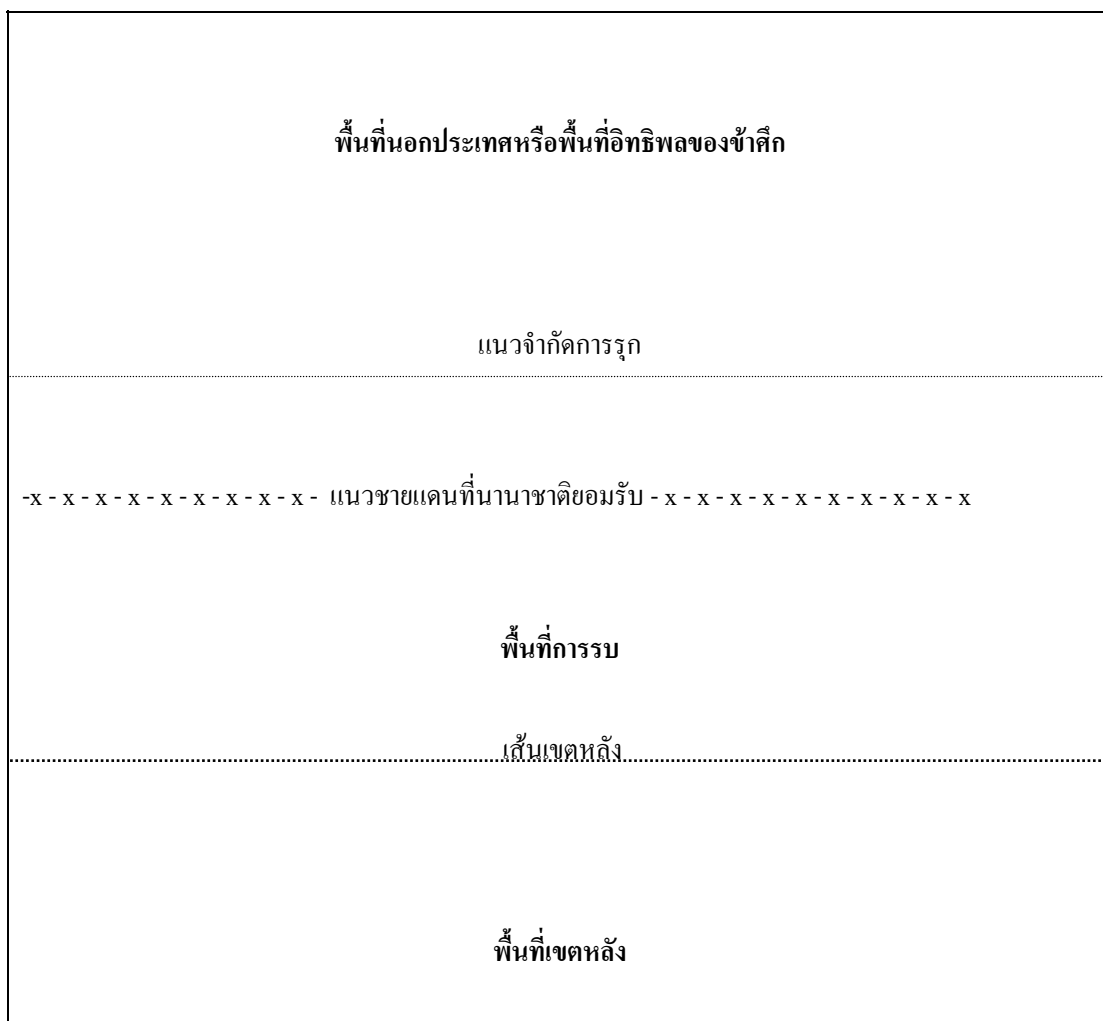
9. การจัดกำลังประกอบพื้นที่เพื่อการต่อสู้เบ็ดเสร็จ

กำลังทุกส่วนมีความรับผิดชอบในทุกพื้นที่ที่แตกต่างกันไป แต่เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ โดยทั่วไปจึงต้องจัดกำลังประกอบพื้นที่ในยามมีภัยคุกคามเป็นหลัก สำหรับในยามปกติก็อ่อนตัวตามความจำเป็นของการเตรียมการและการพัฒนา

9.1 **พื้นที่อิทธิพลข้างศึก** กำลังที่รับผิดชอบหลักคือ หน่วยสงครามพิเศษ ด้วยการสนับสนุนของกำลังประจำถิ่นชายแดน กำลังรบหลักและกำลังประชาชน ดำเนินการใดๆ ตามความจำเป็นตั้งแต่ยามปกติ เพื่อเตรียมขยายผลเมื่อเกิดภาวะไม่ปกติ โดยรุกคืบหน้าต่อไป และมอบให้กำลังรบหลักเข้ายึดครอง กำลังประจำถิ่น และฝ่ายบ้านเมืองเตรียมการฟื้นฟู

9.2 **พื้นที่การรบ** เป็นความรับผิดชอบหลักของกำลังรบหลักที่ได้รับมอบในกรอบการบังคับบัญชาของกองทัพน้อย ด้วยการสนับสนุนของกำลังประจำถิ่น หน่วยสงครามพิเศษ และกำลังประชาชน

9.3 **พื้นที่เขตหลัง** เป็นความรับผิดชอบหลักของกำลังประจำถิ่น ในกรอบการบังคับบัญชาของกองทัพ ผ่านมณฑล/จังหวัดทหารบก โดยการสนับสนุนของกำลังประชาชน หน่วยสงครามพิเศษ และกำลังรบหลักเมื่อจำเป็น

ภาพที่ 1 การจัดพื้นที่เพื่อการต่อสู้เบ็ดเสร็จ

10. การปฏิบัติการต่อสู้เบ็ดเสร็จ

10.1 การปฏิบัติยามปกติ

10.1.1 ในยามปกติเป้าหมายในการฝึกกำลังเพื่อการต่อสู้เบ็ดเสร็จ คือการต่อสู้กับขบวนการก่อการร้ายรวมถึงการรุกทางทหาร เพื่อทำลายกองกำลังติดอาวุธในเขตฐานที่มั่นของขบวนการก่อการร้ายให้หมดสิ้น การรุกทางการเมืองเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการทางทหารและการทำลายพรรคและแนวร่วมของขบวนการก่อการร้าย การร่วมพัฒนาประเทศกับหน่วยงานอื่นๆ ของรัฐบาล

10.1.2 การปฏิบัติของกำลังรบหลัก เกี่ยวข้องในการเป็นส่วนหลักของการต่อสู้กับขบวนการก่อการร้าย งานที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการเตรียมการป้องกันประเทศในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของกองกำลังต่อสู้เบ็ดเสร็จ การเตรียมการให้รวมถึงการเตรียมพื้นที่ปฏิบัติการ การวางพื้นฐานสงครามกองโจรและสงครามนอกแบบ การชักชวนการปฏิบัติร่วมกับกำลังส่วนอื่นๆ ของกองกำลังต่อสู้เบ็ดเสร็จ ฯลฯ

10.1.3 การปฏิบัติของกำลังประจำถิ่นในยามปกติ เกี่ยวข้องกับการทดแทนกำลังรบหลักในการต่อสู้กับขบวนการก่อการร้าย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การทำลายกำลังติดอาวุธของขบวนการก่อการร้ายที่ยังหลงเหลืออยู่ภายหลังที่ ทบ.ถอนกำลังรบหลักไปแล้ว การปฏิบัติอื่นๆ รวมถึงการเตรียมการเพื่อให้สามารถร่วมรบแบบกองโจรกับกำลังส่วนอื่นๆ ในพื้นที่การรบ หรือการระวังป้องกันพื้นที่เขตหลังและการพัฒนาประเทศ เป็นต้น

10.1.4 กำลังประชาชนที่ได้จัดตั้งไว้แล้ว มีส่วนในการฝึกกำลังเพื่อการต่อสู้เบ็ดเสร็จในยามปกติ ในลักษณะของการสนับสนุนการปฏิบัติของกำลังรบหลักและกำลังประจำถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องหาข่าว การรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ และการร่วมพัฒนาท้องถิ่นให้มีความมั่นคง โดยวางน้ำหนักการจัดตั้งในระดับหมู่บ้านเป็นหลัก ด้วยการจัดให้มีโครงสร้างการประกอบกำลังและการควบคุมบังคับบัญชาที่แน่นชัด สามารถสนับสนุนการปฏิบัติทางทหารในยามสงครามได้ในทันที โดยอาศัยประโยชน์จากหมู่บ้าน อปป., ทสปช. และ ปชด. ที่ได้จัดตั้งไว้แล้ว

10.1.5 การเตรียมการฝึกกำลังเพื่อการต่อสู้เบ็ดเสร็จในยามสงคราม หมายถึง การจัดตั้ง บก.ควบคุมกองโจร และการฝึกพลพรรคกองโจรในพื้นที่การรบ การเตรียมแหล่งสะสมเสบียง และ ยุทโธปกรณ์ การฝึกการรบนอกแบบ การฝึกการระวังป้องกันพื้นที่เขตหลัง การจัดการบังคับบัญชา

10.2 การปฏิบัติในสถานการณ์ใกล้สงคราม

10.2.1 ในสถานการณ์ใกล้สงคราม การปฏิบัติของกองกำลังต่อสู้เบ็ดเสร็จส่วนใหญ่เป็นการถ่ายน้ำหนักจากการต่อสู้กับขบวนการก่อการร้ายเป็นการเตรียมการป้องกันประเทศ ทั้งนี้รวมทั้งการถอนกำลังประจำการ ซึ่งปฏิบัติการกิจการต่อสู้กับขบวนการก่อการร้ายกลับ เพื่อฟื้นฟูการใช้กำลังกึ่งทหารเข้ารับช่วงการต่อสู้กับขบวนการก่อการร้าย การแจกจ่ายยุทธโธปกรณ์เสริมแก่หน่วยเกี่ยวข้อง การฝึกขั้นสุดท้ายเพื่อทดสอบบทบาทของกำลังแต่ละสายการบังคับบัญชา

10.2.2 กำลังรบหลัก เตรียมการปฏิบัติการรบแบบตามแผนการป้องกันประเทศ เช่น การเตรียมพื้นที่ตั้งรับ การปฏิบัติสงครามนอกแบบในพื้นที่ระวังป้องกัน และการจัดตั้ง บก.ควบคุมกองโจร

เพื่อเตรียมการปฏิบัติสงครามนอกแบบในพื้นที่การรบ การเฝ้าตรวจชายแดน การเตรียมการควบคุมทางยุทธการต่อกำลังประจำถิ่น การปฏิบัติอื่นๆ เพื่อเตรียมการเข้าสู่สงคราม

10.2.3 การปฏิบัติของกำลังประจำถิ่นในสถานการณ์ใกล้สงคราม รวมถึงการรับมือภารกิจ การต่อสู้กับขบวนการก่อการร้ายจากกำลังรบหลัก การเตรียมปฏิบัติสงครามกองโจรในพื้นที่รบหลัก ตลอดจนการเตรียมการในเรื่องอื่นๆ ที่จำเป็น

10.2.4 ในสถานการณ์ใกล้สงคราม กำลังประชาชน เริ่มมีบทบาทในการรักษาความมั่นคงปลอดภัย และความสงบในท้องถิ่นร่วมกับเจ้าหน้าที่พลเรือน กำลังประชาชนที่อยู่ในพื้นที่การรบเตรียมการปฏิบัติเพื่อสนับสนุนการดำเนินการสงครามนอกแบบและสงครามกองโจรของกำลังส่วนอื่นๆ นอกจากนี้ กำลังประชาชนต้องมีการกระชับโครงสร้างการจัด เพื่อให้สามารถสนองตอบความต้องการทางยุทธการของหน่วยควบคุมการฝึกกำลังเพื่อต่อสู้เบ็ดเสร็จได้อย่างฉับพลันและเป็นผล

10.3 การปฏิบัติยามสงคราม

เมื่อข้าศึกเริ่มการรุกรานประเทศไทย ทบ.จะใช้กำลังทิ้งปวงเข้าสู่ต่อสู้เบ็ดเสร็จซึ่งมีลักษณะการปฏิบัติการดังนี้.-

10.3.1 กำลังรบหลัก

10.3.1.1 กำลังรบหลักส่วนที่เป็นกำลังรบพิเศษ ปฏิบัติการสงครามนอกแบบในพื้นที่ของข้าศึกอย่างกว้างขวาง โดยพุ่งเป้าเป็นพิเศษในเรื่องการใช้สงครามกองโจรเพื่อรีดถอนความหุนหันเนื่องในการเข้าตีของข้าศึก เช่น การโจมตีที่ตั้งทางการส่งกำลังบำรุง การตัดเส้นหลักการส่งกำลัง ฯลฯ การบ่อนทำลายและการก่อวินาศกรรมต่อสถานสาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าตีของข้าศึก จะทำให้ข้าศึกต้องพะวัภพะวนกับภัยคุกคามในพื้นที่ส่วนหลังของตน

10.3.1.2 กำลังรบหลักส่วนใหญ่ที่เป็นกำลังตามแบบอื่นๆ วางกำลังในพื้นที่ตั้งรับหน้าซึ่งเป็นจุดยุทธศาสตร์ เพื่อสกัดกั้นและยับยั้งการเข้าตีของข้าศึกตามยุทธศาสตร์ป้องกันในเขตหน้า การวางกำลังพุ่งเป้าเป็นพิเศษต่อแนวทางเคลื่อนที่หลัก ที่เมื่อข้าศึกสามารถเจาะด้วยกำลังรบในระลอกที่ 1 และขยายผลด้วยกำลังในระลอกที่ 2 แล้ว จะสามารถพุ่งเข้ายึดปมคมนาคมหรือพื้นที่เขตหลังซึ่งมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจ การเมือง สังคมจิตวิทยาของฝ่ายเราได้อย่างรวดเร็ว การปฏิบัติของกำลังส่วนนี้จัดอยู่ในระดับของการต้านทานแบบป้องกัน

10.3.1.3 กำลังรบหลักส่วนที่เหลือวางกำลังเป็น 2 ลักษณะ คือ

ลักษณะที่ 1 วางกำลังในพื้นที่ตั้งรับหน้า เพื่อยับยั้งการรุกของข้าศึกในแนวทางเคลื่อนที่อื่นๆ โดยปฏิบัติในระดับของการต้านทานแบบการรั้งหน่วงหรือการกำบัง ทั้งนี้ต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับสถานการณ์

ลักษณะที่ 2 วางกำลังเป็นกองหนุนในพื้นที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่จะสามารถประกันความสำเร็จของการตั้งรับ

10.3.1.4 การปฏิบัติการเชิงรุกออกไปในพื้นที่ระวางป้องกันจากแนว ชายแดน เป็นการปฏิบัติของกำลังรบหลักตามแบบ โดยการประสานอย่างใกล้ชิดกับหน่วยรบพิเศษ

10.3.1.5 เมื่อเข้าศึกษารุกผ่านแนวชายแดน กำลังรบหลักหลีกเลี่ยงการถูกตัดขาดอยู่หลังแนวข้าศึก และถอนตัวไปยังที่มั่นสกัดกั้นขั้นต่อไปที่ได้เตรียมไว้ล่วงหน้า โดยพยายามรักษาความเป็นหน่วยพร้อมรบไว้ให้มากที่สุด ถ้าถูกตัดขาดหลังแนวข้าศึก กำลังรบหลักต้องสลายตัวเป็นกองโจร และปฏิบัติการร่วมกับพลพรรคกองโจรอื่นๆ ที่อยู่ในพื้นที่

10.3.2 กำลังประจำถิ่น

10.3.2.1 กำลังประจำถิ่นในพื้นที่การรบปฏิบัติการเป็นหน่วยเพื่อสนับสนุนการต่อสู้ของกำลังรบหลัก กำลังประจำถิ่นซึ่งอยู่ในบริเวณที่เป็นแนวทางเคลื่อนที่หลัก เตรียมปฏิบัติการระบบกองโจร เมื่อเข้าศึกเริ่มรุกผ่านแนวชายแดน กำลังประจำถิ่นซึ่งอยู่ในพื้นที่การรบอื่นๆ นอกแนวทางเคลื่อนที่หลัก สนับสนุนการตั้งรับโดยการปฏิบัติการร่วมกับกำลังรบหลักในการกำบังหรือรั้งหน่วยการป้องกันการแทรกซึมและการปฏิบัติสงครามกองโจร

10.3.2.2 เมื่อเข้าศึกเริ่มการรุกราน กำลังประจำถิ่นทั้งสิ้นทั้งที่อยู่ในความควบคุมของ ทบ. โดยตรง และขึ้นควบคุมทางยุทธการต่อ ทบ.ปฏิบัติตามแผนการป้องกันประเทศ โดยมี ทก.เป็นหน่วยควบคุมบังคับบัญชา ผ่านทาง มทบ./จทบ.หน่วยปฏิบัติในพื้นที่การรบปรับกำลังให้สอดคล้องกับการกิจการระวังป้องกันพื้นที่เขตหลังซึ่งเพิ่มขึ้น

10.3.2.3 หากภัยคุกคามภายในประเทศ อันเกิดจากการก่อการร้ายด้วยอาวุธของขบวนการก่อการร้ายยังมีอยู่ จะใช้กำลังประจำถิ่นเป็นกำลังหลักในการต่อสู้ โดยมอบให้ มทบ./จทบ. เป็นหน่วยควบคุมอำนาจการในพื้นที่รับผิดชอบของตน

10.3.2.4 เมื่อเข้าศึกษารุกผ่านแนวชายแดน กำลังประจำถิ่นสลายตัวเป็นกองโจรเพื่อร่วมทำสงครามนอกแบบกับหน่วยกองโจรที่ได้จัดตั้งไว้แล้วในพื้นที่โดยหน่วยรบพิเศษ และดำรงการต่อสู้อย่างต่อเนื่องจนกว่ากำลังรบหลักจะสถาปนาแนวชายแดนได้ โดยไม่พยายามที่จะถอนตัวแทรกซึมกลับพื้นที่ฝ่ายเรา

10.3.2.5 ในการระวังป้องกันพื้นที่เขตหลัง กำลังประจำถิ่นปฏิบัติในความควบคุมของ มทบ./จทบ. ทั้งนี้รวมทั้งการทำหน้าที่เป็นกองหนุนเคลื่อนที่เร็วทั่วไปและในระดับท้องถิ่นการรักษาความสงบของท้องถิ่น การรักษาความปลอดภัยต่อที่ตั้งตลอดจนการควบคุมความเสียหายเป็นพื้นที่

10.3.3 กำลังประชาชน

10.3.3.1 ในยามสงคราม กำลังประชาชนในพื้นที่การรบสนับสนุนการปฏิบัติการทางยุทธวิธีของกำลังรบหลัก และกำลังประจำถิ่นด้วยการแจ้งเตือนการเข้ามาของข้าศึกสอดส่องและป้องกันการปฏิบัติของหน่วยก่อวินาศกรรม/บ่อนทำลายของข้าศึก เป็นแกนของประชาชนในพื้นที่เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติของฝ่ายเรา และจัดขบวนการปฏิบัติของข้าศึกและร่วมปฏิบัติการสงครามกองโจร หรือสงครามนอกแบบเมื่อสามารถกระทำได้

10.3.3.2 เมื่อเข้าศึกษารุกผ่านแนวชายแดน กำลังประชาชนฝังตัวในพื้นที่หลังแนวข้าศึกร่วมกับประชาชนอื่นๆ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการสงครามนอกแบบของฝ่ายเราด้วยการให้แหล่งซุกซ่อนการสนับสนุนด้านเสบียงอาหาร การนำทางหลบหลีกแทรกซึมเข้าออกจากพื้นที่ที่ข้าศึกยึดครอง ฯลฯ

10.3.3.3 กำลังประชาชนในพื้นที่เขตหลัง สนับสนุนการระวังป้องกันพื้นที่เขตหลัง และการต่อสู้กับขบวนการก่อการร้าย ด้วยการหาข่าว การเคลื่อนไหวของข้าศึกในพื้นที่ การรักษาความปลอดภัย สถานที่ตั้งทางสาธารณูปโภคที่สำคัญ และปมคมนาคม ฯลฯ

11. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- 11.1 การจัดตั้งและควบคุมบังคับบัญชากำลังทุกส่วนอย่างแน่นแฟ้น
- 11.2 การกำหนดแนวทางปฏิบัติที่เป็นผลในทุกระดับ เช่น การปฏิบัติด้านการข่าว ฯลฯ
- 11.3 การเตรียมพื้นที่ปฏิบัติทั้งภายในและภายนอกประเทศ
- 11.4 การฝึกกำลังพลในแต่ละส่วนให้มีความเข้าใจในบทบาทของตน
- 11.5 การปลูกฝังอุดมการณ์ ซึ่งจะก่อให้เกิดขวัญและกำลังใจในการสู้รบ
- 11.6 การเตรียมแหล่งสะสม/ซุกซ่อนยุทธโศปกรณ์เพื่อใช้ในการต่อสู้ยึดเชื้อ
- 11.7 การประสานการปฏิบัติในทุกระดับอย่างแน่นแฟ้น
- 11.8 การปฏิบัติภารกิจจิตวิทยาและประชาสัมพันธ์อย่างเป็นผล

ระบบกำลังสำรองของประเทศอิสราเอล*

1. สถานการณ์ภัยคุกคาม

ประเทศอิสราเอลตั้งอยู่ท่ามกลางกลุ่มประเทศอาหรับ และถูกชาติอาหรับรุกรานมาโดยตลอด หลังจากได้รับเอกราชเมื่อ 14 พฤษภาคม 2491 เป็นต้นมา ในปัจจุบันภัยคุกคามที่สำคัญ คือ ภัยคุกคามจากประเทศซีเรีย อิรัก จอร์แดน ซาอุดีอาระเบีย และอียิปต์ โดยได้รับการสนับสนุนและแทรกแซงจากสหภาพโซเวียต ซึ่งสามารถจู่โจมด้วยกำลังที่เหนือกว่า ตัดเส้นทางคมนาคม ขัดขวางการระดมสรรพกำลังและก่อการร้ายได้ตลอดเวลา อำนาจกำลังรบเปรียบเทียบระหว่างประเทศอิสราเอล/กลุ่มประเทศอาหรับในแง่ของขนาดประมาณ 1/136 ในแง่ของประชาชนประมาณ 1/19 (อิสราเอลมีประชากรประมาณ 4 ล้านคน)

2. การจัด

เนื่องจากประเทศอิสราเอลเป็นประเทศเล็ก มีประชากรน้อย มีกองทัพประจำการเล็ก และงบประมาณจำกัด จึงจำเป็นต้องระดมทรัพยากรที่มีอยู่ทุกชนิดผนวกกำลังเพื่อการต่อสู้โดยอาศัยระบบกำลังสำรองที่มี ประสิทธิภาพเป็นหลัก แนวความคิดในการจัดกำลังกองทัพจึงประกอบกำลังรบประจำการขนาดเล็ก และกำลังทหารกองหนุนขนาดใหญ่ ดังนั้น กำลังทหารกองหนุนจึงเป็นกำลังชี้ขาดแห่งชัยชนะ ซึ่งจำเป็นต้องมีระบบระดมสรรพกำลังที่รวดเร็ว ระบบป้องกันที่มีประสิทธิภาพและยุทธโศปกรณ์ที่ทันสมัย

ก. การจัดกำลังกองทัพของอิสราเอล (ISRAEL DEFENSE FORCES หรือ IDF.) ประกอบด้วย กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ (ผบ.เหล่าทัพยศ พล.ต.) และหน่วยบัญชาการป้องกันฝ่ายพลเรือน ภายใต้การบังคับบัญชาของ ผบ.ทหารสูงสุด ซึ่งรับผิดชอบโดยตรงต่อ รมว.กท. และคณะรัฐมนตรี และจะได้รับการแต่งตั้งจากคณะรัฐมนตรีให้อยู่ในตำแหน่งได้ 3 ปี

ข. กำลังกองทัพบกอิสราเอล (GROUND FORCES) แบ่งเขตการรับผิดชอบดินแดนออกเป็น กองบัญชาการภาค 3 กองบัญชาการ คือ ภาวเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ (ผบ.ยศ พล.ต.) ประกอบด้วยกองพลประจำการ 3 กองพล และกองหนุน 12 กองพล ซึ่งจะเป็นกองพลยานเกราะและกองพลทหารราบยานเกราะเป็นหลัก ส่วนกองพลทหารราบจะจัดตามความจำเป็นให้เหมาะสมกับภูมิประเทศและภัยคุกคาม ก. การจัดกองพลประจำการและกองพลหนุน คงมีลักษณะการจัดในระบบหน่วย 3 (TRIANGULAR SYSTEM) คล้ายคลึงกับของสหรัฐ แต่อาจเพิ่มเติมหน่วยได้ตามความจำเป็น

ง. หน่วยทหารประจำการจะมีกำลังพลสำรอง (ทหารกองหนุน) บรรจุประมาณ 70% และทหารประจำการ 30% (10% เป็นทหารอาชีพ 20% เรียกเกณฑ์) ส่วนหน่วยกองพลหนุนจะมีทหารประจำการบรรจุเฉพาะในตำแหน่งสำคัญๆ เพื่อให้หน่วยสามารถดำรงอยู่ได้ประมาณ 4 - 5% เท่านั้น ระบบการส่งกำลังบำรุงของ พล.หนุน จะประกอบด้วยโครงสร้างอาคารในลักษณะกึ่งถาวรและถาวรบางส่วนแบบต่างๆ ทั้งส่วนที่

* กรมการกำลังสำรองทหารบก, รายงานผลการดำเนินงานกิจการกำลังสำรองต่างประเทศ ณ ประเทศอิสราเอล, 11 มิถุนายน 2527.

เป็น บก.และคลังเท่าที่จำเป็นสำหรับเก็บรักษาทุทโธปกรณบางประเภท และกำลังพลโครงเท่านั้น ส่วนรถถัง รถสายพาน ลำเลียงพล และยานเกราะอื่นๆ จะเก็บไว้ในถังควบคุมความชื้น (ระหว่าง 40 - 50%) ในระบบเก็บแห้ง ซึ่งมี สป.พร้อมมูลพร้อมที่จะออกปฏิบัติการได้ทันทีภายใน 2 - 5 นาที

จ. การใช้ทหารกองหนุน กองพลหนุนจะได้รับการฝึกเช่นเดียวกับกองพลประจำการ เมื่อประกาศระดมพล และได้รับการบรรจุกำลังเต็มอัตรา โดยกำหนดไว้ในแผนป้องกันประเทศเช่นเดียวกัน แต่จะได้รับมอบพื้นที่รับผิดชอบและภารกิจที่มีความสำคัญน้อยกว่า ซึ่งจะทำให้กองทัพประจำการมีเสถียรและมีความอ่อนตัวในการปฏิบัติ กองพลหนุนสามารถใช้เป็นกำลังเพิ่มเติม และเป็นกองหนุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การเรียกพลและระดมพล

ก. ระบบการเรียกพลและระดมพล

1) เป้าหมาย เพื่อระดมพลเข้าประจำหน่วยเพื่อยึดหรือเข้าปฏิบัติการและแผนในภาวะฉุกเฉินหรือภาวะ สงคราม ได้อย่างรวดเร็วในฐานะที่พอเพียง

2) หลักการพื้นฐาน

ก) ให้หน่วยทหารกองหนุนดำเนินการเรียกพลและระดมพลด้วยตนเอง

ข) ใช้พื้นที่และเขตการปกครองที่หน่วยทหารตั้งอยู่เป็นหลักในการเรียกและระดมพล

ค) ให้สามารถคงสภาพความพร้อมรบไว้ตลอดเวลา

3) ศูนย์เรียกพลและระดมพล

ก) ศูนย์เรียกพลและระดมพลเป็นหัวใจของความสำเร็จในการเรียกทหารกองหนุนเข้าประจำการ โดยปกติจะอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยระดับกองพันจะมีศูนย์เรียกพลและระดมพลตั้งแต่ 1-12 ศูนย์ ซึ่งจะมีทหารประจำการเป็นเจ้าหน้าที่เรียกพล และบัญชีคุมเท่าที่จำเป็นเท่านั้นปฏิบัติงานอยู่

ข) ศูนย์เรียกพลและระดมพล แบ่งเป็นพื้นที่และแกนหรือเส้นทางจำนวนหนึ่งเท่าที่จำเป็น ซึ่งจะสอดคล้องกับระบบการปกครอง และที่อยู่อาศัยของราษฎรแต่ละพื้นที่จะจัดตั้งกลุ่มขึ้นหลายๆ กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะประกอบด้วยบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นแกนหลักในการเรียกพล ส่วนแกนหรือเส้นทางนั้นจะผ่านไปตามหมู่บ้านที่กำหนด ทั้งพื้นที่และแกนจะกำหนดผู้บังคับพื้นที่และผู้บังคับแกนไว้ตั้งแต่ยามปกติ

ค) บัญชีบรรจุกำลังหรือบัญชีเรียกพลจะเก็บที่กองพลน้อย โดยแยกทหารกองหนุนไว้เป็นกลุ่มๆ โดยกำหนด หน.กลุ่มไว้โดยแน่ชัด พร้อมทั้งจุดที่จะต้องไปรายงานและแผนที่แสดงที่ตั้งพื้นที่แกน และจุดนัดพบ

ง) เมื่อทหารกองหนุนไปที่จุดนัดพบแล้วก็จะรวมกันเป็นหน่วย เพื่อเดินทางไปรับทุทโธปกรณที่ค่ายฉุกเฉิน (EMERGENCY SYSTEM) ก่อนที่จะออกปฏิบัติการทหารกองหนุนที่เกี่ยวข้องจะไปรับทุทโธปกรณจากคลังฉุกเฉิน (EMERGENCY STORE) มาแจกจ่าย ณ ค่ายพักฉุกเฉิน

ข. ระบบการเรียกพลและระดมพล แบ่งออกเป็น 2 ระบบ

1) ระบบไม่เปิดเผย เช่น รหัส โทรศัพท์ ปากต่อปาก ฯลฯ

2) ระบบเปิดเผย เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เครื่องขยายเสียง ฯลฯ

ตั้งระบบไม่เปิดเผยและเปิดเผยจะใช้เวลาในการเรียกพลและระดมพลให้พร้อมรบได้ในเวลาใกล้เคียงกัน คือภายใน 18-24 ชั่วโมง ตามปกติภายใน 6-8 ชั่วโมง ทหารกองหนุนที่ได้รับมอบหน้าที่ในการเรียกพลจะสามารถดำเนินการเรียกพลของตนเองแทนทหารประจำการได้ เนื่องจากจำกัดด้วยงบประมาณ วงรอบการฝึกของทหารกองหนุนจะไม่เหมือนกับวงรอบการฝึกของทหารประจำการแต่จะเสริมและสอดคล้องซึ่งกันและกัน

ก. ก่อนที่จะทำการฝึก ทหารกองหนุนจะได้รับการฝึกทบทวนเป็นเวลา 2-3 วัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการยิงปืนและการใช้อาวุธยุทธโปกรณ์ต่างๆ นอกจากนั้นยังได้รับการฝึกแบบจำลอง ในเวลาว่างอีกปีละหลายครั้ง ทหารกองหนุนจะสนใจและปรับปรุงการฝึกของตนเองตลอดเวลา

ง. ห้วงระยะเวลาในการฝึก จะกำหนดเป็นปีๆ ไปตามสถานการณ์และงบประมาณที่ได้รับ เช่น หลักสูตรการฝึกทางยุทธวิธีระยะยาวของหน่วย สำหรับนายทหาร 15-17 วัน พลฯ 10 วัน และหลักสูตรระยะสั้นนายทหาร 11 วัน พลฯ 5 วัน เป็นต้น

จ. การฝึกจะเน้นหนักการฝึกเพื่อใช้งานจริงๆ เท่านั้น โดยตัดการฝึกที่ฟุ่มเฟือย และไม่จำเป็นออกทั้งหมด

ฉ. การฝึกภาคสนามเป็นหน่วย

- 1) ระดับกองพลทุกๆ 3 ปี ในปีที่ไม่มีการฝึกจะฝึกปัญหาที่บังคับการแทน
- 2) ระดับกองพลน้อยทุกๆ 2 ปี ในปีที่ไม่มีการฝึกจะฝึกปัญหาที่บังคับการแทน
- 3) ระดับกองพัน ทุกปี

ช. สิ่งอำนวยความสะดวกในการฝึกศึกษา

- 1) โรงเรียนที่สำคัญ
 - ก) โรงเรียนเสนาธิการ 1 ปี
 - ข) โรงเรียนนายทหาร 3-5 เดือน
 - ค) โรงเรียนเหล่าต่างๆ
 - ง) โรงเรียนพลศึกษา
 - จ) โรงเรียนเตรียมทหาร

ประเทศอิสราเอลไม่มีโรงเรียนนายร้อย แต่สามารถเป็นนายทหารได้ โดยผ่านหลักสูตรนายทหารเมื่อเป็นทหารได้ 12 เดือน ทหารที่ผ่านหลักสูตรนายทหารประทวนและได้ผ่านการทดสอบไอคิวและความรู้ความสามารถแล้ว จะได้รับการคัดเลือกให้เข้าโรงเรียนนายทหาร (หลักสูตร 3-5 เดือน) แล้วจึงไปเข้าโรงเรียนเหล่าที่ตนสมัครใจ

2) ฐานฝึก (Training Base) กองทัพอิสราเอลมีฐานฝึกกำลังสำรองขนาดใหญ่กระจายอยู่ทั่วทุกภาค สอดคล้องกับประเภทและลักษณะของหน่วยรับการฝึก เช่น ฐานฝึก ADAM เป็นฐานฝึกหน่วยทหารราบและหน่วยรบพิเศษระดับกองพัน (ทั้งหน่วยทหารประจำการและทหารกองหนุน) ซึ่งมีความจุ 2,000 คน

มีเจ้าหน้าที่ทั้งทหารประจำการและลูกจ้างพลเรือน ประมาณ 14 คน (ผบ.ฐานฝึก ยศ พ.อ. ครูฝึกส่วนใหญ่เป็นทหารหญิง) สามารถควบคุมและอำนวยความสะดวกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้บังคับหน่วยรับการฝึกจะนำหน่วยของตนเข้ารับการฝึกและทำการฝึกเอง โดยมีครูฝึกคอยช่วยเหลือแนะนำ หน่วยต้องดำเนินการเรื่องการส่งกำลังบำรุง โดยเฉพาะเรื่องที่พักและการประกอบเลี้ยงเองเป็นหลัก เมื่อเสร็จสิ้นการฝึก ฐานฝึกจะรายงานผลการฝึกไปยัง บก. หน่วยเหนือสูงขึ้น ไป 1 ระดับ

3) ศูนย์ฝึกแบบจำลอง (SIMULATOR TRAINING CENTER)

ก) ศูนย์แบบจำลองจะกระจายอยู่ทั่วไปตามชุมชนใหญ่ๆ ทั่วประเทศมีทหารประจำการและพลเรือนทำหน้าที่เป็นครูฝึก และดำเนินงานของศูนย์ (ผบ.ยศ พ.อ.) จำนวนหนึ่งเท่านั้น มีเครื่องช่วยฝึกการยิงและการแก้ปัญหาที่เป็นคอมพิวเตอร์ ตลอดจนเครื่องช่วยฝึกอื่นๆ และเอกสารประกอบการฝึกอย่างพร้อมมูล รวมทั้งที่สามารถจัดเป็นชุดฝึกเคลื่อนที่ติดตั้งบนรถบีคอป เพื่อบริการการฝึกสอนแก่ประชาชนในพื้นที่ที่ห่างไกลออกไปหรือในสนามได้อีกด้วย

ข) เป้าหมายการฝึก เพื่อทบทวนและเพิ่มพูนความรู้ความชำนาญให้ทหารกองหนุนเกี่ยวกับการใช้อาวุธยุทธโศปกรณ์ และการแก้ปัญหาก่อนออกปฏิบัติการณ์ในสนาม เช่น การยิงด้วยอาวุธยิงต่างๆ การใช้ ฤ. การใช้ ฮ. การวิเคราะห์เป้าหมาย การอ่านแผนที่ และภาพถ่ายทางอากาศ เป็นต้น

ค) ห้วงเวลาในการฝึก ภาคเช้าจะเป็นห้วงระยะเวลาการฝึกของทหารประจำการ ภาคบ่ายหลังจากเลิกงานจะเป็นห้วงเวลาการฝึกของทหารกองหนุน การฝึกจะกระทำตลอดทั้งปี โดยทหารจะหมุนเวียนกันเข้ารับการฝึกครบทุกคนตามบัญชีที่หน่วยส่งมาให้จากประสบการณ์ที่ผ่านมา ส่วนใหญ่จะสอบได้และสามารถนำไปปฏิบัติจริงในสนามได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นการช่วยให้ทหารมีคุณภาพ และหน่วยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข. การเลื่อนฐานะทหารกองหนุน ทหารกองหนุนจะได้รับการเลื่อนยศเลื่อนตำแหน่ง โดยยึดถือการศึกษาและผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนประสบการณ์ในห้วงระยะเวลาเป็นมูลฐานในการพิจารณา

ค. ค่าตอบแทน ในห้วงระยะเวลาที่ถูกเรียกเข้าประจำการ ทหารกองหนุนจะได้รับเบี้ยเลี้ยงเงินเดือนตามที่ตนเคยได้รับจากบริษัท ห้างร้าน และหน่วยงานที่ตนสังกัดอยู่ รัฐบาลจะจ่ายให้เฉพาะ สป. บำรุงความสุขประจำตัวเล็กน้อยเท่านั้น เช่น ค่าบุหรี ขนมน บริษัทห้างร้านจะได้รับเงินเดือนจากระบบประกันสังคม (Social Security) ซึ่งทหารแต่ละคนเป็นสมาชิกอยู่